

– громада визначає потреби та можливості розвитку місцевої інфраструктури – надання послуг ЖКГ, утримання вулиць і доріг, освітлення та благоустрій, організація пасажирських перевезень на території громади тощо.

Утворення об'єднаної територіальної громади уможливить збільшення її ресурсної бази завдяки:

– передачі з державного бюджету плати за надання адміністративних послуг та державного мита;

– закріплення за місцевими бюджетами 100% податку на майно, землю, транспорт. Включення до оподаткування некомерційного майна;

– впровадження збору з роздрібного продажу підкацизних товарів із ставкою 5% від вартості реалізованого товару;

– закріплення за місцевими бюджетами 60% податку на доходи фізичних осіб;

– передачі до бюджету територіальної громади 25% екологічного податку;

– спрямування до бюджету 100% єдиного податку;

– 100% податку на прибуток установ комунальної власності та фінансових установ комунальної власності.

Таким чином, основними фінансовими перевагами формування об'єднаної територіальної громади є:

1) Можливість здійснення місцевих та зовнішніх запозичень. Захищеність статей бюджету з обслуговування боргу. Зменшення бюрократичних процедур та перепон.

2) Громада отримує можливість використання коштів Державного Фонду регіонального розвитку для формування інфраструктури ОТГ згідно з планом соціально-економічного розвитку.

3) Громада самостійно визначає пріоритети, планує власний економічний розвиток та залучення інвестицій, а також формує свій бюджет.

4) Держава гарантує фінансову підтримку слабшим громадам через надання базової субвенції – шляхом вирівнювання за закріпленими загальнодержавними податками (податку на прибуток та податку на доходи фізичних осіб) – залежно від рівня надходжень на одного жителя.

Література

1. Децентралізація влади на основі кращих іноземних та українських ініціатив / Матеріали інформаційного семінару Українського

інституту міжнародної політики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uipr.org.ua

2. Європейська хартія місцевого самоврядування // Офіційний вісник України. – 2015. – №24.

Алла ВАСІНА

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ВИКЛИКИ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РЕФОРМУВАННЯ СТРУКТУРНОМУ ОНОВЛЕННЮ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ

З адміністративно-територіальною реформою пов'язуються значні очікування щодо підвищення ефективності управління соціально-економічними системами локального та регіонального рівнів. Основними завданнями адміністративно-територіальної реформи є: 1) оптимізація величини адміністративно-територіальних одиниць з метою забезпечення їх спроможності вирішувати питання на основі збільшення економічних вигод завдяки ефекту від масштабу; 2) децентралізація управління шляхом передачі повноважень органам місцевого самоврядування. Попри те, що реалізація даних завдань забезпечує інституційні умови формування нової моделі управління в Україні, важливим є усвідомлення того, що проведення адміністративно-територіальної реформи не стає автоматичним чинником досягнення успіхів у вирішенні питань розвитку територіальних громад і регіонів.

Інституційні, економічні, організаційні передумови, на закріпленні яких робиться наголос в процесі адміністративно-територіальної реформи, і, які в більшості зорієнтовані на вироблення механізмів залучення наявного економічного потенціалу розвитку територій, мають бути доповнені дієвими механізмами його відновлення і формування, що, в свою чергу, ставить нові вимоги до модернізації функціонування регіональних економік на основі їх структурного оновлення. Закладені адміністративно-територіальним реформуванням засади життєдіяльності територіальних громад і регіонів можуть бути реалізовані за умови забезпечення самодостатності останніх, шляхом структурування їх економічних систем з врахуванням специфіки викликів середовища регіонального розвитку. При цьому самодостатність адміністративно-територіальних одиниць слід розглядати як спроможність наявного ресурсного потенціалу задовольняти потреби територіальної громади,

що є основою місцевого інтересу до її існування і розвитку [1, с.85]. Оскільки потреби мають властивість змінюватись й зростати, а ресурси вичерпуватись, їх збалансування лежить в площині здійснення цілеспрямованих системних структурних перетворень економіки регіонів, які б дозволили оптимізувати обсяг та структуру попиту і пропозиції на регіональні ресурси розвитку.

Реалізація адміністративно-територіальної реформи актуалізує необхідність вироблення нових моделей територіального соціально-економічного розвитку з врахуванням формування нових центрів відповідальності, наділених повноваженнями щодо забезпечення життєдіяльності територіальних систем на засадах субсидіарності, самодостатності, реальної фінансової автономії, ефективна реалізація яких можлива за умови подолання структурних диспропорцій в економіці регіонів та орієнтації регіональної структурної політики на досягнення комплексного збалансованого регіонального розвитку. В умовах загострення кризових явищ в регіональних економічних системах ефективність нової системи місцевої влади в значній мірі визначатиметься її спроможністю сформувати таку структуру економіки, яка б дозволяла створити економічний базис розв'язання назрілих соціальних проблем та сприяла активному відтворенню й формуванню потенціалу регіонального довгострокового розвитку. Це дозволить забезпечити повноваження місцевих органів влади реальною ресурсною базою для належного їх виконання, збільшити можливості для запровадження моделі випереджаючого розвитку, реалізації регіональних ініціатив. В цьому зв'язку, структурне оновлення економіки має стати пріоритетним завданням в напрямі розв'язання назрілих соціально-економічних проблем, забезпечення самодостатності регіону та органів місцевого самоврядування, розробки й реалізації стратегії регіонального розвитку.

В контексті вирішення даного завдання особливої уваги вимагають інституційний, організаційний та функціональний аспекти вироблення й реалізації регіональної структурної політики. Так, стосовно інституційного забезпечення цілеспрямованого структурування регіональної економіки, важливою є розробка регіональних програм структурної перебудови економіки регіонів, які б виступали складовим елементом стратегії регіонального розвитку та орієнтиром при виробленні підходів до розв'язання структурних проблем в рамках розробки стратегічних планів розвитку територіальних громад. Забезпечуючи узгодженість цілей

регіональної програми структурної перебудови економіки з цілями Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року [2], пріоритетами Стратегії сталого розвитку "Україна -2020" [3], важливо сформулювати й чітко закріпити систему стимулів щодо їх реалізації. Зарубіжний і вітчизняний досвід свідчить про доцільність інституційного закріплення конкретизованих цілей структурної перебудови економіки регіонів у регіональних програмах, національних проектах, проектах міжрегіонального співробітництва.

Основа досягнення синергетичного ефекту в процесі реалізації цілей структурного оновлення регіональної економіки складає взаємоузгоджена діяльність органів влади. А це актуалізує необхідність удосконалення організаційного забезпечення вироблення й реалізації регіональної структурної політики з акцентуванням уваги на координації діяльності владних структур в процесі реалізації механізмів структурних перетворень. Механізм дієвої координації суб'єктів регіональної структурної політики як в процесі її формування, так і реалізації має забезпечувати: синхронізоване у часі стратегічне прогнозування та планування структурних пропорцій економічного розвитку на всіх територіальних рівнях; об'єднання зусиль в напрямі залучення та ефективного використання ресурсів для забезпечення структурної збалансованості економіки регіонів; впровадження та узгоджене застосування властивого кожному суб'єкту регіонального управління інструментарію впливу на структурування економіки.

Функціональні механізми вироблення й реалізації регіональної структурної політики вимагають постійного перегляду й удосконалення з метою їх адаптації до середовища економіки регіонів, посилення здатності забезпечувати системні структурні трансформації на основі дієвого управлінського впливу, узгодженого використання різноманітних управлінських важелів. З врахуванням інтегрованого підходу до реалізації державної регіональної політики на сучасному етапі, формування механізмів регіональної структурної політики доцільно здійснювати паралельно за такими двома напрямками: 1) забезпечення збалансованого розвитку територій; 2) стимулювання "точок зростання" [4, с.187-188]. В контексті забезпечення першого напрямку заслуговує на увагу: використання фінансових важелів стимулювання місцевого та регіонального економічного розвитку; формування сприятливого бізнес-середовища регіону; вироблення механізмів активізації міжрегіонального та транскордонного співробітництва; реалізація регіональних програм

інноваційно-технологічної реструктуризації економіки регіонів; підвищення ефективності управління державною і комунальною власністю. Структурне оновлення економіки регіону шляхом стимулювання "точок зростання" вимагає реалізації механізмів, зорієнтованих на: виявлення і використання "ексклюзивних" конкурентних переваг регіону; стимулювання кластероутворення в регіоні; сприяння інтеграції суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм в процесі їх залучення до виконання пріоритетних завдань структурної модернізації; формування і забезпечення ефективного функціонування індустріальних парків; забезпечення комплексного розвитку інфраструктури населених пунктів регіону; використання переваг публічно-приватного партнерства в процесі реструктуризації економіки регіонів; переорієнтацію інвестиційних потоків з використанням інструментарію проектного управління; фінансову селективну підтримку пріоритетних виробництв.

Література

1. Молодожен Ю.Б. Концептуальні підходи до методики визначення самодостатності територіальних громад/ Ю.Б. Молодожен // Статистика України. 2012.– №3.–С.85.
2. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP140385.html.
3. Стратегія сталого розвитку "Україна - 2020"[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
4. Мельник А.Ф. Механізми реалізації регіональної структурної політики: монографія/ Мельник А.Ф., Лаврів Л.А., Васіна А.Ю.[та ін.] ; за заг. наук. ред. професора А.Ф. Мельник. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – С. 187-188.

Світлана ВЕЛЕЩУК

Тернопільський національний економічний університет, Україна

БРЕНДИНГОВИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЇ

Сучасні реалії розвитку суспільства і держави змушують говорити не лише про конкуренцію товарних брендів, а й про конкуренцію територій. Територіальна конкуренція - це, перш за все, ринок інвестицій, туризму,

ринок робочої сили, готових жити та працювати на даній території. Брендинг території займає вагомe місце у політичній та економічній політиці держави та її регіонів. Очевидно, що успіх території залежить не лише від економіко-географічного розташування, а ще й від таких факторів, як наявність і виконання стратегії регіону та самоідентифікація жителів регіону. Вдалий бренд території дозволяє ефективно конкурувати за інвестицій та туристичні потоки. У зв'язку із посиленням конкуренції між оремими регіонами за частку споживачів, туристів та інвестицій бренди стають центрами тяжіння в залученні капіталу.

Реалії сучасного життя чітко дають зрозуміти, що наростає конкуренція територій. В цій ситуації регіональним керівникам, що зацікавлені в розвитку власних регіонів необхідне чітке бачення регіональних стратегій розвитку. Економічний розвиток є пріоритетним для українських регіонів. У зв'язку з цим надзвичайно важливо перейти від вузького погляду на економічний розвиток до широкого набору стратегій, спрямованих на залучення нового бізнесу, утримання старого, створення ефективної системи співробітництва з іншими територіями, розвитку туризму та залучення інвесторів. Саме для цього необхідне визначення конкурентних переваг території, формування його іміджу та організацію місцевих ресурсів таким чином, щоб вони відповідали потребам і бажанням цільових аудиторій.

Кожен регіон має свій імідж і є брендом. Створення позитивного іміджу та бренду є однією із ключових завдань, які ставить перед собою територія яка прагне забезпечити своїм жителям гідний рівень життя.

З функціональної точки зору бренд території виконує два основні завдання. З одного боку, він забезпечує привабливість території для різних цільових груп: будучи впізнаваною торговою маркою, бренд дозволяє заздалегідь припускати характеристики якості території, і, отже, гарантує ступінь задоволення потреб комплексним продуктом території. З іншого боку, бренд задає чіткі рамки уявлення про систему цінностей, закладених в основу територіального розвитку.

По суті, інвестиції в регіональний брендинг є інвестиціями в розвиток регіону, його майбутнє. Розробка успішного бренду дозволяє позиціонувати регіон в міжнародному співтоваристві, сформувати його позитивний імідж. На сьогоднішній день у світі існує чимало прикладів успішного брендингу регіонів. Велика частина таких прикладів відноситься до регіонів з розвиненими наукомісткими галузями економіки, а також туристичні напрямки, що володіють великим